

➤ Verotus on yksi ongelma, mutta niin on vaikea kielikin.

– Suomea vierastetaan usein kielen vuoksi, vaikka meillä osataan englantia hyvin ja monen yrityksen kieli on jo englanti. Suomi voisi hyvin ottaa englannin kielen viralliseksi kielekseen, Ihamuotila toistaa jo teknologiabarometrin julkistamistilaisuudessa ehdottamansa ajatuksen.

Globalisaation kysymysten äärellä TEKin pitäisi yhdistää voimansa valistuneiden työnantajien kanssa.

– Intressimme on yhteinen eli se, miten Suomi menestyy kilpailijamaihin verrattuna. Meidän kannattaa yhdessä miettiä, miten saamme houkutelua osajia Suomeen ja miten teemme Suomesta houkuttelevan myös ulkomaisille yrityksille. Me tarvitsemme verkottumista ja vuorovaikutusta, Ihamuotila summaa.

TEKistä muutosvoima

Valtuutettu **Kaisa Juva** Tampereelta kaipaa TEKiltä katalysaattorin roolia niin tutkimuksessa, työelämässä kuin yhteiskunnassa yleensä.

– Teknologiabarometri on erittäin hyvä esimerkki tähän suuntaan. Yhteiskunta ei tarvitse hymistelyä, vaan ravistelua ja näkyvien kirkastamista riittävän usein, jotta kehitystä tapahtuisi myönteisesti, Juva sanoo.

– Nykyinen edunvalvonta ja ammattiyhdistysmekanismi on myös mielestäni todella muutoksen tarpeessa. Näkisin mielelläni että TEKiltä löytyisi kaukonäköisyyttä tähän tehtävään. Tavoitteena pitäisi olla yhtenäinen, ei niinkään oppiarvoon vaan toimialaan perustuva ja toimipaikkaläheinen, ylivoimaisen osaava neuvottelujärjestelmä ja yhdistys- tai liittorakenne.

Juvan mielestä TEKin pitäisi pystyä vapauttamaan päällekkäisiä resursseja, joita liiton nykyinen rakenne suosii.

– Ennen kaikkea TEKin toimihenkilöiden ja jäsenistön aktiivisten vaikuttajien välistä työnjakoa pitäisi uusia. Jäsenistä, työolojen asiantuntijoista, voitaisiin valmentaa ja nostaa yhä uusia osajia vallan eturintamaan, Juva huomauttaa.

Juva toivoo, että TEK muuttuisi, tulisi lähemmäksi yksittäistä jäsentä.

– Jäsenistö on tulevaisuudessa tunnettava paremmin kuin nyt. TEKin on valmennettava jokaisen jäsenen työelämäosaamista huippuunsa ja autettava yksilöä eteenpäin. Jäsenistöä pitää kannustaa vaikuttamaan työelämän kehittämiseen ja rohkaista puolustamaan omaa ja ryhmän etua, Juva sanoo.

Tarpeen vaatiessa jäsenistöä pitää Juvan mielestä jopa hemmotella. □

Jäsenet kysyvät – toiminnanjohtaja vastaa

Teksti: Heikki Kauppi

■ *Jäseniltä tuli taas runsaasti palautetta työmarkkinatutkimuksen vapaa sana -osiossa. Tällä aukeamalla vastaan muutamiin usein toistuneisiin kysymyksiin. Saimme myös paljon hyviä ehdotuksia kyselyn kehittämiseksi. Ehdotukset yritetään ottaa huomioon seuraavaa kyselyä valmisteltaessa. Kiitos vastaajille hyvistä kommentteista.*

TEKin alkupalkkasuosituksien ja palkkatutkimuksen tulokset vaikuttavat aivan liian korkeilta.

Vertaamme TEKin työmarkkinatutkimuksen tuloksia vuosittain TT:n tilastoihin ja tulokset ovat käytännössä identtiset. Uran loppupäässä (kokemusvuodet 20+) TEKin tutkimus näyttää korkeampia tuloksia, mikä johtuu siitä, että TT:n tilasto ei kata johtavassa asemassa olevia. Tutkimuksemme ovat siis luotettavia. Palkat vaihtelevat melko paljon toimialoittain ja yrityksittäin, ja on tietenkin mahdollista, että TMT:n palkat ovat korkeita jonkin yksittäisen yrityksen maksamiin palkkoihin nähden. Silloin on kuitenkin hyvin todennäköisesti kyse siitä, että yrityksen palkkaus on jäänyt jälkeen yleisestä kehityksestä. Työnantajien tiedetään vähättelevän TEKin työmarkkinatutkimusta myös neuvottelutaktisista syistä. Tarkempia tietoja palkkatutkimuksesta saa esimerkiksi TEKin tutki-

musyksikön tutkijoilta.

Alkupalkkasuositus perustuu toteutuneisiin, vastavalmistuneiden raportointiin alkupalkkoihin, mutta se ei nimensä mukaisesti ole tilasto. Suositus annetaan aina puoleksi vuodeksi eteenpäin, joten se sisältää myös arvion tulevasta palkkakehityksestä. Alkupalkkoissa on vielä huomattavasti enemmän hajontaa kuin yritysten keskimääräisessä palkkatasossa. Suositusta ei kannata antaa siten, että suurin osa vastavalmistuneista pääsisi sen yli, koska sillä saataisiin silloin olla alkupalkkatasoa laskeva vaikutus, mikä ei tietenkään ole TEKin suosituksen tarkoitus.

Mielestäni TEK voisi profiloitua entistä selvemmin työntekijöiden etua ajavaksi järjestöksi ja ottaa voimakkaammin kantaa ylempien toimihenkilöiden masäärtisanomisiin, työaikaan ja yli-työkorvauksiin.

TEKNIIKAN
AKATEEMISTEN
LIITTO TEK

TEKin valtuusto on koolla Vaasassa 25.–26.3.

Yritysten kansainvälistymistä pohtivan seminaarin lisäksi valtuusto käsittelee vuoden 2003 vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen ynnä muut sääntömääräiset asiat ja hallituksen tiedonannot.

TEK ottaa osana AKAVAA, Ylempien Toimihenkilöiden Neuvottelujärjestö YTN:ä ja julkisen sektorin JUKOa jatkuvasti kantaa mm. näihin asioihin. Ylempiä toimihenkilöitä käsitellään yrityksissä yhtenä ryhmänä, joten parannusten saaminen työelämän ehtoihin edellyttää tämän ryhmän yhteistä toimintaa. Pelkillä liittotason kannanotoilla ei pärjätä, vaan ylempiltä täytyy löytyä myös yritystasolla valmiutta yhteistoimintaan.

TEK voisi tehdä enemmän koulutuspolitiikan järjestyksessä, eli arvioidaan todelliset tarpeet kymmenen vuoden päähän joka vuosi uudestaan.

Yritetty on, ja tuloksiakin on saavutettu. Teknillisten yliopistojen sisäännotot olivat korkeimmillaan noin 4 500 vuodessa. Ongelmia syntyi siitä, että korkeakouluille myönnetty opetusresurssit eivät vastanneet tätä määrää, eikä riittävän korkeatasoisia ja opiskeluun motivoituneita hakijoitakaan ollut välttämättä helppo löytää. Tutkinon suorittaneiden määrä ei olekaan kasvanut sisäänottojen kanssa samassa suhteessa. TEK on painottanut, että koulutuksessa laatu on määrää tärkeämpi ja että sisäänotto pitäisi rajata noin 3 500:an resurssija vastaavasti. Huuto on osin kuultu ja viime syksynä Teknillinen korkeakoulu ja Tampereen teknillinen yliopisto vähensivät jonkin verran sisäänottojaan. Valtakunnallisessa koulutuksen kehittämissuunnitelmassa alan sisäänottotavoite on asetettu 3 800:an. TEK on paneutunut koulutustarpeiden systemaattiseen ennakointiin FuturEng-tutkimushankkeessa, jonka tulokset julkistetaan elo-kuussa.

Oman lukunsa muodostavat eri maakuntien ambitiot saada teknillistä korkeakoulutusta alueelleen. TEKin mielestä resurssit eivät riitä edes nykyisille teknillisille yli-

opistoille, joten uusien yksiköiden perustamisesta tulee luopua. Teknillinen korkeakoulu ei ole kasvukeskukselle suinkaan välttämätön. Jyväskylän seutu on menestynyt viime vuosina loistavasti ilman teknillistä korkeakoulua tai tiedekuntaa, jopa paremmin kuin teknillisten korkeakoulujen/yliopistojen sijaintipaikkakunnat. Kysymys onkin ilmeisesti laajemmin siitä, pystyykö maakunta houkuttelemaan ja pitämään korkeatasoisia osaajia. Maakuntien kannattaisikin pohtia, onko niillä aidosti mahdollisuuksia löytää omia vahvuuksia, jottei tarvitsisi vain keskittyä matkimaan asioita, jotka ovat toimineet jossakin muualla.

Ottakaa järjestönä kantaa yksityiseen eläkkeeseen ja sen veroetuun, koska jäsenistöllemme valtion päätökset asiassa ovat merkityksellisiä.

AKAVA on ottanut kantaa yksilöllisen eläkesäästämisen verokohtelun muutosta vastaan, mutta hallitus näyttää pitävän kiinni esityksestään. Toisaalta on kyllä niinkin, että yksityisen eläkesäästämisen verotuskäytännön muutoksen vaikutus nettoeläkkeisiin on pienempi kuin usein luullaan. Lisäksi nykymalli jakaa verohyötyä osin epä johdonmukaisesti. Valtion verotuki eläkesäästämiseen laskee, kun verohyötyksessä siirrytään pääomaverokantaan, mutta niin laskee useimmissa tapauksissa myös aikoinaan maksettavan eläkkeen verotus. Muutoksen jälkeen pääsee pienemmällä bruttosäästämällä samaan nettoeläkkeeseen kuin entisellä mallilla.

TEKin omaisuusmassaa voisi suunnata paremmin palvelemaan jäsenistöä esimerkiksi konkreettisine jäsenalennuksina: vakuutukset, jäsen sähkö, laajakaistayhteys, lomamökkejä. Nyt omaisuus-

massa kuluu lähinnä järjestötoiminnan lihottamiseen ja harvalle ydinryhmälle.

Rohkenen olla eri mieltä. TEKin kuluista valtaosa kuluu konkreettisten jäsenpalvelujen tuottamiseen: jäsenetulehtiin, työttömyyskassan jäsenmaksuihin, oikeusturvavakuutukseen, jäseniä palvelevan henkilökunnan palkkoihin jne. Myöskään edunvalvonta ei ole ilmaista. Jäsenmaksuilla katetaan kuluista noin viisi kuudesosaa ja loppu, vuonna 2004 noin 1,9 M€, katetaan omaisuuden tuotosta. Omaisuudella katettava osuus on pyritty mитоittamaan siten, että se voitaisiin ottaa sekä hyvinä että huonoina sijoitusvuosina ja että omaisuuden reaaliarvo säilyisi pitkällä tähtäyksellä. TEKin kulujen jakauma julkistetaan vuosikertomuksessa (TEK3-Lehdessä) ja se on nähtävissä esimerkiksi kotisivuilla. Kysymällä saa tarvittaessa tarkempia tietoja, onhan yksi TEKin arvoista avoimuus.

TEKillä oli vuosina 2000–2003 joitakin satoja eri yritysten myöntämiä jäsenalennuksia, mutta niiden käyttö jäi niiden hankkimisesta ja ylläpidosta aiheutuviin kustannuksiin nähden vähäiseksi, ja TEKin hallitus päätti lopettaa ne. Luottamusmiesten enemmistö tuntuu myös olevan sillä kannalla, että TEKin ei tule olla mikään alennustavaratalo.

Miksei saa valita, haluaako TEKin kalenterin vai sen hinnan suuruuden alennuksen jäsenmaksuun? En tiedä ketään, joka käyttäisi kyseistä kalenteria.

Teimme viimeksi kaksi vuotta sitten pienen selvityksen siitä, käyttävätkö jäsenet TEKin kalenteria. Noin puolet ilmoitti käyttävänsä sitä itse ja neljännes antavansa sen eteenpäin – todennäköisimmin jollekin perheenjäsenelle. Hyötykäyttöön näytti siis päätyvän noin 75 prosenttia kalentereista.

Pidimme tätä hyvänä tuloksena, ja päätimme jatkaa paperikalenterin julkaisemista ainakin muutamana vuoden, jonka jälkeen voidaan kysyä uudestaan.

Kun kalenteri toimitetaan kaikille jäsenille, sen yksikköhinnaksi kotiin toimitettuna muodostuu selvästi alle 2 euroa (jäsenmaksun verovähennyskelpoisuus huomioon ottaen alle 1 euro). Suurtuotannon edut siis toimivat. Valinnaisuus lisää yksikkökustannuksia, koska lähes 40 000 tilauksen käsittelyssä olisi aikamoinen työ. Myös yhdistyslaki ja verotaja rajoittavat mahdollisuuksia lisätä jäsenmaksun valinnaisuutta. Valinnainen maksullinen palvelu saatetaan katsoa yhdistyksen verotettavaksi liiketoiminnaksi, ja jäsenmaksun verovähennyskelpoisuus saatettaisiin siltä osin menettää.

Samanlainen logiikka pätee jäsenlehtiin Tekniikka ja Talous sekä Talouselämä. Ne ovat aika ajoin tekemiemme kyselyjen mukaan erittäin arvostettuja jäsenetuja. □

Suojaa silmäsi auringolta!

NÄKÖVAMMAISTEN KESKUSLIITTO RY
www.nkl.fi